



KLIMATNEUTRALA KOMMUNER

NÄR? HUR? VAR?

En översikt av kommuners strategier och åtgärder för att bli klimatneutrala.

*Klimatkommunerna och Viable Cities
hösten 2020*

KLIMAT
KIK
KOMMUNERNA

**Viable
Cities**TM

ÖVERSIKT

Kommuner* som antagit mål om klimatneutralitet



* Bland Klimatkommunernas medlemmar och de kommuner som deltar i Viable Cities utlysning Klimatneutrala Städer 2030

- ★ Borås
- ★ Botkyrka
- ★ Enköping
- ★ Forshaga
- ★ Göteborg
- ★ Helsingborg
- ★ Järfälla kommun
- ★ Linköping
- ★ Lund
- ★ Malmö
- ★ Södertälje
- ★ Stockholm
- ★ Umeå
- ★ Uppsala
- ★ Växjö
- ★ Skellefteå
- ★ Sollentuna
- ★ Upplands Väsby
- ★ Västerås
- ★ Örebro
- ★ Östersund
- ★ Eskilstuna
- ★ Jönköping
- ★ Kristianstad
- ★ Lidköping
- ★ Nynäshamn
- ★ Olofström





ENKÖPING

2030: Minsta möjliga
klimatpåverkan



GÖTEBORG

2050: Hållbar och
rättvis utsläppsnivå



JÄRFÄLLA

2050: Inga CO2-utsläpp
från fossila bränslen



LUND

2030: 80 % minskning
2050: Utsläpp nära noll



MALMÖ

2030: Bygg- och
anläggningssektorn
klimatneutral



STOCKHOLM

2040: Fossilfritt och
klimatpositivt



UMEÅ

2030: Klimatneutral
(konsumtionsperspektiv)



UPPSALA

2030: Fossilfritt och förnybart
2050: Klimatpositivt

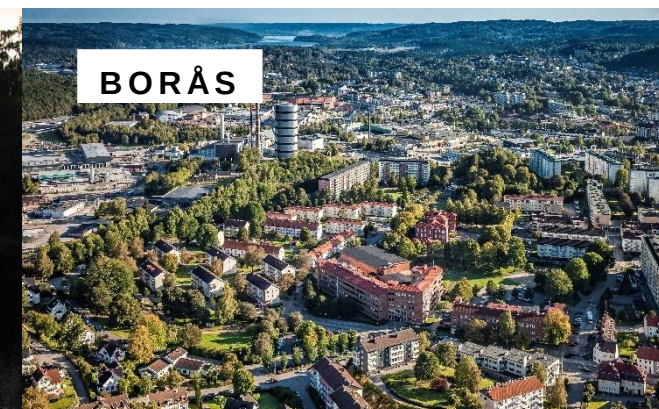


VÄXJÖ

2030: Fossilbränslefritt

2030: Minska nettoutsläppen
av växthusgaser med 100 %

2030: Klimatneutral



2035: Nettonollutsläpp
(85 % minskade utsläpp och 15 %
genom kolsänkor, bio-CCS, åtgärder
utanför kommunens gränser)

2030: Minska användning av
fossila bränslen med 80 %

Borås



GOOD GOODS

Leveranser till butiker och restauranger samordnas och packas om i utkanten av stan.



RENT OCH TYST

Smidiga, miljövänliga fordon kör in i stadskärnan med varorna. På samma sätt hämtas avfall och körs ut ur stan.



NY AFFÄRSMODELL

Genom projektet har aktörer i samverkan hittat en ekonomiskt hållbar affärsmodell.

Malmö



SNABBT

Bra framkomlighet: Egna körfält och signalprioritering i korsningar.



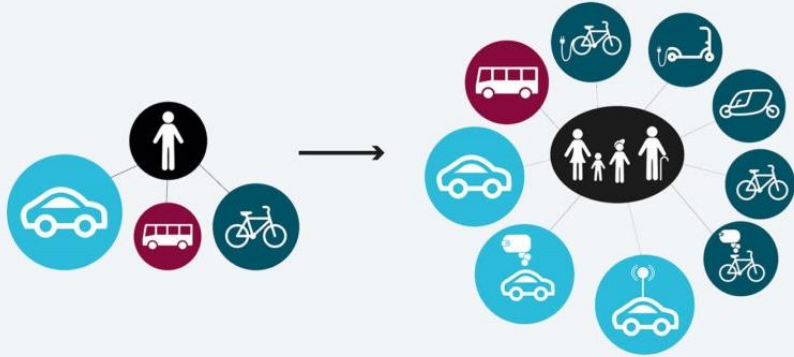
BEKVÄMT

Mjukare och rakare linjedragning. Man kan gå på och av i alla dörrar. Hållplatserna är längre.



HÅLLBART

Gashybridbussar. Mer attraktivt än bil på sträckan, Kan ta många fler resenärer jämfört med bilen



Linköping



Mobility as a Service

En app ger information om bland annat cykelpooler, hyrbilar, delningsbilar och kollektivtrafik.

Tjänsten samlar flera transportslag och skräddarsyr en resa utifrån användarens behov.

Appen ska innehålla reseplanering, bokning, biljett, betalning och realtidsinformation för de olika transportslagen.



Umeå



Lådcykelpool

El-lådcykeln är ett färdmedel som kan ersätta många bilresor.

Genom att enkelt och billigt hyra ut lådcyklar hoppas man kunna få fler invånare att använda lådcykel istället för bil vid transporter.



Göteborg



FÖRSKOLAN HOPPET

Bygga en förskola som så långt det är möjligt åstadkommit med fossilfria material och metoder



INNOVATIONSPROJEKT

Konkret initiativ för att stimulera innovation, bygga kunskap och skapa bättre förutsättningar för fossilfritt byggande.



BYGGE PÅGÅR

Läs mer på Göteborgs stads hemsida om förskolan Hoppet.



Linköping



Fellehusen i Vallastaden

Tät bebyggelse med naturliga mötesplatser i form av torg, växthus och gemensamhetslokaler.

Fellehusen blir en naturlig mötesplats som disponeras gemensamt av de boende i respektive kvarter.



Örebro



UPPKOPPLADE HUS

Stort system av hus som lagrar energi, delar med sig till varandra och resten av staden.



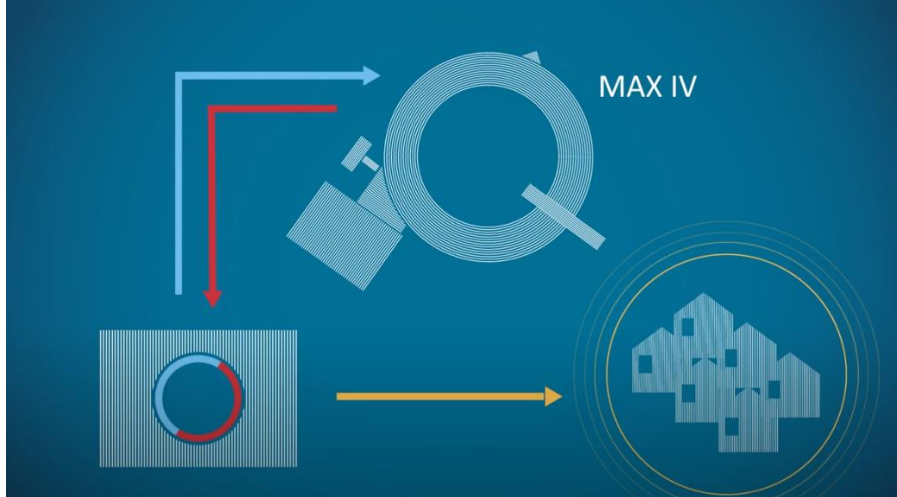
AKTIV AKTÖR

Har en aktiv roll i energisystemet istället för att bara ta emot och vara en slutleverantör.



NYA AFFÄRSMODELLER

Skrivit om avtal med energileverantören eftersom de kan erbjuda bostadsbeståndet som resurs. Även nya affärsmodeller gentemot hyresgästerna.



Forskningen värmer staden

Spillvärme från forskningsanläggningar blir till lågtempererad fjärrvärme.

Förhoppningsvis kan detta bli aktuellt på många ställen i Europa.

Lund



Värmen kommer att försörja hela den nya stadsdelen Brunnshög, med 40 000 som jobbar och bor.

Hög innovationsgrad i området, både vad gäller bygg, energi och transporter.

Uppsala



JAKTEN PÅ PLASTEN

Ett EU-finansierat samverkansprojekt mellan kommunerna i Uppsala, Linköping, Norrköping och Eskilstuna.



UPPHANDLING

Vilken typ av plast är bäst för olika användning? Hur kan man ställa krav och följa upp? Tips på www.jaktenpaplasten.se



PILOTVERKSAMHETER

Kartlagt sin användning av plastprodukter, gjort en plan för att minska, bytt ut fossilt till förnybart eller återvunnet, sett över rutiner och ökat återvinningen av plast.

Olofström Malmö



UNDERCOVER VEGO?

På Nordenbergskolan i **Olofström** kallas maträtterna för vad de är. Risotto på höstsvamp och tomatbräserad aubergine med het linsdipp är två exempel.



VAD LÅTER GODAST?

På **Malmö** Latin gick det åt tre bleck vegetarisk lasagne. När det serverades lasagne med zucchini gick det åt åtta bleck. Det var samma rätt.



FLER VÄLJER VEGO

Att beskriva rätterna såhär och att aktivt arbeta med det vegetariska utbudet har gjort att det serveras tre gånger så många portioner vegetariskt.

Lund



PIGG TIOÅRING

Lunds Klimatallians skapar möten mellan klimat- och affärsnytta, och består av ett 25-tal medlemmar från olika branscher.



EN BRA MIX

Mixen av företag och ett nära samarbete med universitet och kommun ger en spännande grogrund för innovationer och samarbeten.



OLIKA TRÄFFAR

Nätverksträffar, öppna möten, företagsbesök, externa och interna föredragshållare, workshops, webfika

Kolsänkor



Behov

- Behövs för att nå klimatneutralitet
- Kunskapsläget behöver stärkas
- Vilka drivkrafter finns?
- Information till markägare och andra aktörer



Sänk kolet!

- Projekt finansierat av Formas
- Klimatkommunerna, SLU och Belyazid Consulting & Communication
- kunskap som förmedlas ska leda till att kolsänkor är en naturlig del av klimatarbetet i Sveriges kommuner
- Konkretisering av åtgärder och nyttor förknippade med dem



Vilken väg ska vi ta?

Vägval och avgränsningar i svenska kommuners strategiska klimatarbete

VILKET PERSPEKTIV?

Produktions- eller konsumtions-?

VILKET MÅL?

Vilket målar? Vilket basår? Hur skarpt ska målet vara?.Hur uttrycks den eftersträvade utsläppsminskningen?

KOLSÄNKOR M.M.

(Hur) hanteras kolsänkor och utsläppsminskningar utanför det geografiska området?.

REGIONALT SAMMANHANG

Koppling till regionala klimatstrategier/ färdplaner

VILKA ÄR MED?

Hur inkluderas externa aktörer och invånare i klimatstrategin?



Borås



KOLDIOXIDBUDGET

Ska minska klimatpåverkan från kommun och samhälle med 16% årligen från och med 2020.



UPPFÖLJNING

Presenteras för klimatrådet.



PILOTVERKSAMHETER

Kartlagt sin användning av plastprodukter, gjort en plan för att minska, bytt ut fossilt till förnybart eller återvunnet, sett över rutiner och ökat återvinningen av plast.

Hur följer kommunerna upp målen?



Datakällor

- Statistik från SCB (energi) och SMED (klimatutsläpp)
- Statistik från lokala el- och värmeleverantörer, nätägare, avfallshantering, Svensk biogas, Svensk fjärrvärme m.m.



Metoder

- Oftast årligen
- Redovisas av kommunstyrelsen och nämnderna i samband med verksamhetsberättelse och årsredovisning.
- Ofta sker uppföljningen av arbetet via kommunens ordinarie styrsystem t.ex. Stratsys
- Indikatorer presenteras ofta på kommunens webbplats, tex genom Miljöbarometern



LUNDS KLIMATPOLITISKA RÅD

Lunds klimatpolitiska råd består av experter med tvärvetenskaplig kompetens från Lunds universitet och SLU Alnarp. Varje år i april överlämnar de en rapport till kommunstyrelsen som granskar kommunens klimatarbete.

BORÅS KLIMATRÅD

I Borås stad finns nu ett klimatråd, som är en beredningsgrupp under kommunstyrelsen med samtliga partier representerade. Rådet ska att bevaka hur arbetet med klimatanpassning och att minska växthusgasutsläppen bedrivs.





FRAMGÅNGSFAKTORER

Varför har vissa kommit längre?

Röster från Klimatkommunernas medlemmar och kansli

KLIMAT
KIK
KOMMUNERNA

KOMMER ÖVERENS

Samsyn över partigränserna ger stabilitet och fart åt arbetet

AVSÄTTER ARBETSTID

Tjänsteperson(er) som har arbetstid för att arbeta strategiskt, nära kommunledningen

VISAR SYNERGIEFFEKTER

Hälsa, ekonomi, jämställdhet, attraktivitet för invånare och näringsliv. Hålla fram helheten.

SAMARBETAR MED ANDRA

Dela erfarenheter, sno idéer. Aktivt samarbete med andra kommuner är centralt.



FRAMGÅNGSFAKTORER

Varför har vissa kommit längre?

Röster från Klimatkommunernas medlemmar och kansli

KLIMAT
KIK
KOMMUNERNA

SÖKER STÖD

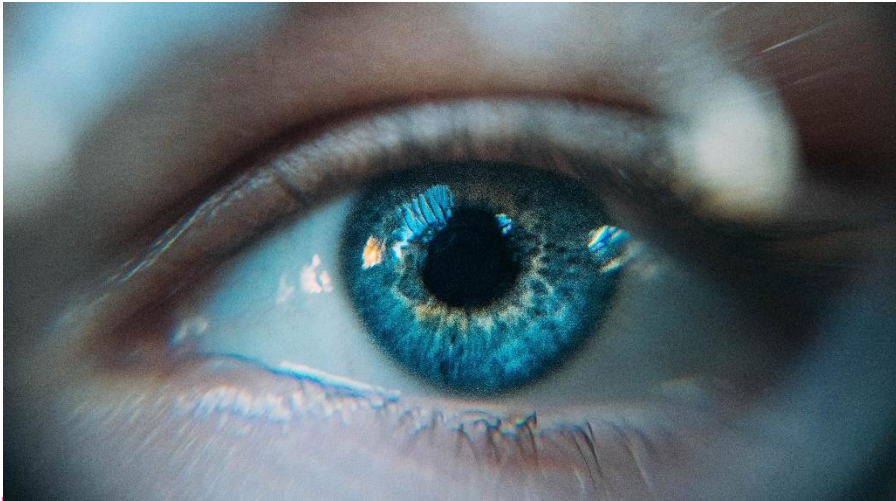
LIP, Klimp, Klimatklivet, stadsmiljöavtalet, EU-bidrag).
Beredskap för att medfinansiera projekt

INKLUDERAR LANDSBYGDEN

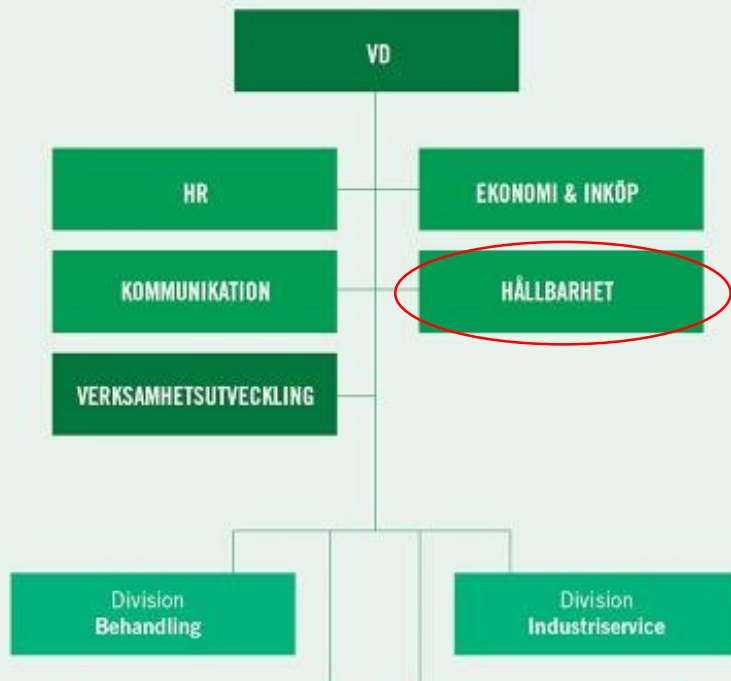
Andra förutsättningar än staden – andra utmaningar och möjligheter.

ENGAGERAR FLERA

Samarbete med näringsliv, civilsamhälle och akademi



Utmaningar



- Hur analysera och genomföra den "transformativa omställningen"?
- Omställning av "förvaltningsapparaten" – hur ser vi till att alla jobbar med hållbarhet istället för att ha hållbarhetsdelen vid sidan av?
- Fossil energi subventioneras fortfarande. Miljökostnader ingår inte i priset på varor och tjänster.
- Måste gå snabbare!



Utmaningar



- Visionen saknas ofta - vart är vi på väg och hur kommer det vara att leva i det samhället?
- Målkonflikter - bostadsbehov kontra byggmaterial, arbetstillfällen och attraktivitet för näringsliv kontra hårdare styrning mot fossilfritt. Saknas en positiv framtidsbild där frågorna är lösta i harmoni.
- Konflikter stad – landsbygd.



Utmaningar



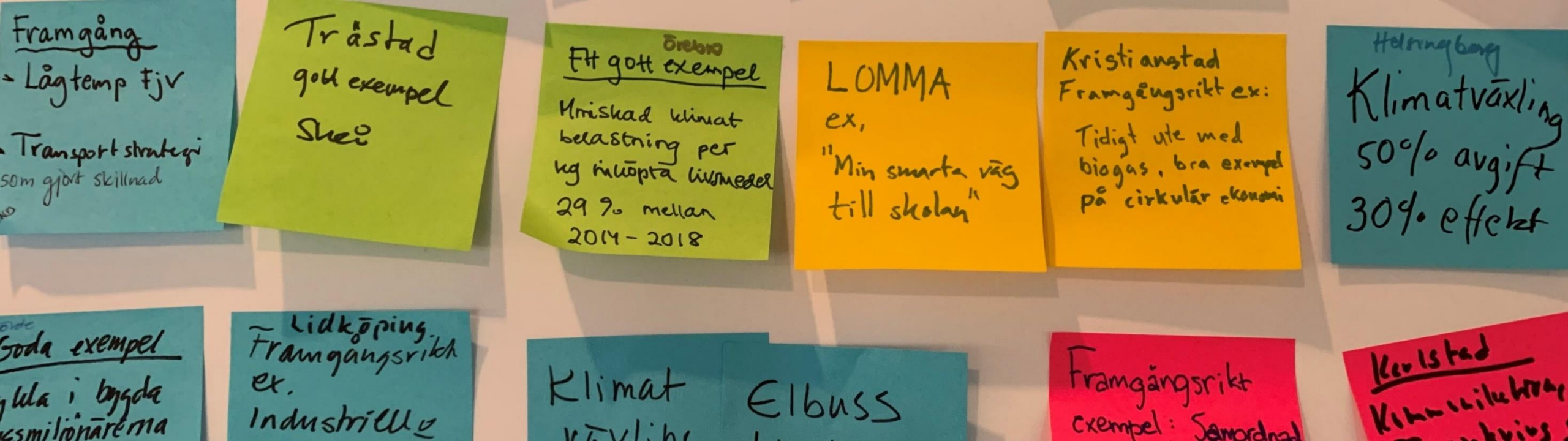
- Låst in oss i ett samhälle med bilen som norm, stora infrastrukturella förändringar krävs
- Motivation att satsa på beteendepåverkande åtgärder mindre pga kommuner får betala dessa själva.
- Svårt hitta pengar till investeringar i fossilfria tunga fordon
- Klimatpåverkan ur ett konsumtionsperspektiv. Behövs en gemensam drive så att styrmedel enbart kan gå åt "rätt" håll och inte motverkar varandra.



Utmaningar



- Svårt att förenkla och förstå den komplexa kolcykeln och LCA.
- FÖR långsiktiga mål? Det krävs delmål och krav på åtgärder.
- Regionala utvecklingsstrategier hamnar hos fel personer, klimataspekterna kommer inte in.
- Finansiering och vinster kan hamna hos olika aktörer. Systemgränser kan stå i vägen.



kansliet@klimatkommunerna.se

www.klimatkommunerna.se

KLIMAT
KIK
KOMMUNERNA